

Chr.-Weise-Bibl.

Lv5 III a<sup>2</sup>

715

ZITTAU

Lvs III





AD  
SOLEMNEM ORATIONEM  
IN  
MEMORIAM  
GODOFREDI  
HOFFMANNI,

DOCTORIS OLIM ET MODERATORIS DE GYMNA-  
SIO ZITTAVIENSI IMMORTALITER PROMERITI

*FUTTURO DIE MERCURII  
d. XXV. OCTOBR. MDCCCLXIX.*

*HOR. VIII.*

PUBLICE AB SE HABENDAM

INVITAT

SIMULQUE

DE  
VRATISLAO II. DUCE ET DEINDE RE-  
GE BOHEMICO, MARCHIONE AUTEM  
INSIMUL IN LUSATIA SUPERIORI HÆ-  
REDITARIO, UT CREDITUR PRIMO

EXPOΝIT  
ADAM DANIEL RICHTERUS,  
Gymnaſ. Direct.



ZITTAVIÆ, LITTERIS KÜHNII. 1769.

SLUB  
BCLC

**V**ratislao II, qui ao. 1061. Dux factus est Bohemorum, cuius regnum, ut tatis omnes noverint, provincia hucusque Imperii Germanici fuerat, sine dubio, quantum ego quidem in tanto intervallo temporum conjicio, quum animo miti et placidus esset, verecundia fuit, pro injusta causa bellum continuare cum Imperatore, ne etiam, si viciisset, magis fortuna, quæ vaga hucusque in bello Bohemorum cum Imperatore diuque volubilis fuerat, quam justa causa fuisse videretur. Sic enim Bohemorum Princeps Boleslaus rebellabat Imperatori Ottoni I. vid. Regino in Pistor. Nidon. Script. p. 77. Otto Frifinus ad A. 936. et jam ao. 959. Imperator iterum invadebat Slavos, quos Bohemos fuisse puto, vid. ibid. p. 80. Anno autem 977. ita Imperator Bohemus infestabat contumaciter omnia agentes, ut tandem multam Bohemiam incendio cremare ausus sit, vid. Lambert. ibid. p. 157. Venit quidem Boleslaus, Dux Bohemiæ ao. 978. ad Imperatorem, vid. ibid. sed quum non manifestent Bohemi in officio, bellum deinde denuo coortum et per quinquaginta sex annos sibi renovatum annoque demum 1043 sepultum est. Sic enim ao. 987. Imperator Bohemiam rursus subegit, vid. ibid. Ao. 1003. Imperator Henricus II. Boleslaum Bohemiæ Ducem cum omni Slavorum gente subjugavit, vid. ibid. 226. et Hermannus Contractus dicit, idem etiam ao. 1004. factum esse, vid. ibid. p. 135. Ao. 1040. Imperator Henricus III. pariter quidem in Bohemiam exercitum duxit, vid. Lambert. ibid. p. 159. sed ista quidem fortuna tunc Ducem Bohemiæ petiit, ut multis proceribus et militibus in præstructione sylvæ citra & ultra occisis, nihil dignum esset eret, quum præsertim Petrus Hungarorum rex contra Imperatorem auxilia mittere ausus esset, vid. Hermann. Contr. ibid. p. 137. Sed Imperator bellum id ao. 1041. quasi regustans, vid. ibid. Bohemiam cum exercitu ingressus ita igne prædaque cuncta devastavit, ut rebellem Ducem obsides dare, Imperatorem ipsum Ratisbonam insequi adque ditionem humiliiter venire et jurejurando fidelitatem servitiumque confirmare cogeret, vid. Hermann. Contr. ibid. p. 137. Sic Dux Bohemiæ etiam ao. 1043. venit ad Imperatorem, vid. Lamb. ibid. p. 159. Et quum deinde moles discordiarum exorta esset inter Bohemos et Polonos, cruentis Ducibus Polonorum et Bohemorum istas tandem Imperator interdixit Misenam vocatis vehementissime et summa autoritate regia, ne se amplius temerariis incursionibus vicissim laceſſerent, vid. Lamb. ibid. p. 186.

Sed Vratislaus noster II, de quo nunc nobis sermo est, longe alio animo erat, placidus Princeps, memor fidei, qua Imperatori et Imperio Germanico Dux Bohemiæ ab antiquo obligatus fuit, ita ut Imperatori, Henrico tunc IV, sincerissime semper adhæserit. Conjuraverant nempe Principes Saxonum contra Henricum Imperatorem ao. 1072. vid. Lamb. ibid. p. 253. et jam anno 1073. Udo Marchio, et Dedi Marchio, Egbertus junior Thuringorum, puer adhuc infra militares annos, Fridericus Palatinus Comes, Diedericus Comes, Otto Comes, Tidericus Comes, Conradus Comes et Henricus Comes erant insimul in ista coniuratione tunc coorta contra Imperatorem, qui Thuringos et Saxones in servitutem adigere voluerat, Luitiosque in Inferiori scilicet Lusatia auxiliares habebat, adversus quos quidem hoc eodem anno Saxones die ac nocte in procinctu atque acie stetisse idem Lambertus commemorat, ibid. 193. Imperator igitur Henricus IV. jam ao. 1074. falso enim anno 1047. id factum esse legitur in Brunonis Historia de bello Saxonico apud Freberum, Vratislao nostro Misniam civitatem cum omnibus ad eam pertinenteribus promiserat, ut sic eum, ut suis partibus adjutor esset, adsciceret. Et cum Imperator ao. 1075. Marchiam Misnensem, venit enim ao. 1075. Imperator cum exercitu ad Misniam, villas incendit, pauloque ulterius progressus plerosque ingenuos homines in ditionem accepit, vid. Lamb. ibid. pag. 225. Ecberto Iuniori, quia hic Ecbertus jam ao. 1073. fuerat inter conjuratos adversus Imperatorem, ademisset, Dedo autem, Marchio scilicet in Mtszavia, quæ iam Lusatia Superior est, longa ægritudine absuntus ao. 1075. decessisset, Imperator nonsolum Marchiam Misnensem, sed Marchiam etiam

*Milzaviam Henrico, Gleburgensi* sine dubio, ob patris rebellionem, licet quidem uner *Dedonis*, *Marchionis*, *Adela* scilicet filium suum, *Henricum* puta *Gleburgensem*, cui hereditaria successione Marchia sane *Milzavia* debebatur, Imperatori paulo ante pro te obsidem misser, et ipse *Marchio Dodo* post recuperatam pacem in *Gerstingen* intemetata semper fidem erga Imperatorem et Rempublicam servasset, unde etiam forsitan factum est, ut hic *Henricus Dedonis* Filius Marchiam saltem *Orientalem*, quam pater ejus pariter administraverat, hodie *Lusatiam Inferiorem* acquisiverit, siquidem a. 1085. quum nondum *Marchio* in *Misnia* esset, *Marchionis* tamen nomine insignitus legitur, vid. *Chron. Gosec.* p. 218. sub idem tempus nempe a. 1075. denegataam ac admittam in premium nimirum jam exacte militiae et fidei praestitez *Vratislao* nostro II. tradidit. Vid. *Lamb.* ibid. p. 225. *Vratislaus* enim a. 1075. Imperatori *Henrico IV.* auxiliator tuerat. Vid. *Cronograph. Sax.* p. 261. ad annum 1075. Adfuerunt nimirum *Bohemi* a. 1075. VI. Id. Iun. *Henrico IV.* ad *Unfrutum* cum *Saxonibus* configenti, vid. *Bruno in Hist. Bell. Saxon.* ibid. p. 112. seqq. Venit igitur Imperator denuo a. 1076. infesto agmine in Marchiam *Misnensem* ad persequendos *Gerones*, Comitiscujusdam filios, qui sive dubio *Egberto* *Marchioni Misnensi* ab auxilio fuerant. Vid. *Lamb. loc. cit.* p. 240. 241. *Egbertus* autem *Marchio*, cuius eadem omnino *Misnensis* Marchia erat, filius *Patruelis Regis*, puer, uti jam dictus est, longe adhuc infra militares annos, ubi primum decrescentibus aquis fluvius, *Albin* puta, factus est trahibile, adjunctis sibi *Saxonibus* non solum *Misnen* perrexit, omniaque castella, quibus *Dux Bohemicus* praesidium impoluerat, admodum militum manu recepit, sed suos etiam milites, qui deinceps contra omnem hostium irruptionem indefesse excubarent, impoluit, Marchiamque *Misnensem* sibi hereditate debitam recuperavit et *Bohemos* exturbavit, vid. *Lamb. loc. cit.* p. 241. 778. ita ut *Vratislaus II.* hanc Marchiam *Misnensem*, ipsi primum a. 1073. promissam et deinde a. 1075 ab Imperatore traditam, rursus demuin a. 1076. non autem statim a. 1075. ad *Cosm. Lib.* II. ap. *Menck. Tom.* I. p. 261. omnino perderet. Licet autem *Vratislaus* noster II. *Misnensi* *Marchionatu* exturbatus esset, nihil omnino tamen Imperatori temper fidelis permansit, *Misnenses* autem data occasione infesto semper animo persequi nunquam deslitit. Sic enim a. 1077. *Vratislaus* hic II. *Dux Bohemiae*, regnum Teutonicum tertio igne et ferro populabundus peragravit, vid. *Lamb. ad* a. 1077. Rursus deinde a. 1079. magis eluxit virtus *Bohemorum* in tertio illo bello *Saxonico*, de quo *Conradus Urspergenfis* pag. 172. dicit: Iterum bellum fit inter *Henricum* et *Rudolphum* - - ibi *Dux Bohemiae Vratislaus* regalem lanceam *Rudolphi* adeptus est, quae exinde permissione Regis *Henrici*, puta Imperatorem *Henricum IV.* semper quemvis illius gentis Ducatu insignem in omni festiva processione precedebat. In hoc eodem bello Imperatoris cum *Rudolpho*, quum *Vratislaus* noster *Saxones* invadere secum constituisset, iter fecit in *Misniam* et a *Wortzin* usque *Libitz*, subita eruptione facta, cuncta depopulatus est. Vid. *Vita Viperti*, Cap. V. § 2. 3. 4. 5. Quum a. 1084. *Vratislaus* noster filiam suam *Judith* nuptum *Viperto*, Comiti de *Groitsch*, eique dotis loto *Budisfin* cum pago *Nisín*, Marchia tamen, *Milzavia* nempe, cum reliqua terra ejus sibi reservata, dedit, vid. *Monach Pirnens.* in *Vita Viperti*, C. IV. § 28. ego sane nondum video, quum *Marchiones* olim ordinarie quidem sua sibi appropriata ac libere donata cum omni proprietatis jure in Marchia, non autem Marchias ipsas in sua proprietate haberent, quomodo *Vratislaus* contra naturam, conditionem statumque feudi dati, cuius jura concessa quis alteri concedere potest nulla, hanc dotem dare aut designare saltem potuerit, tanquam Marchia ejus esset immedium Dominium; nisi convenientia Imperatoris illud factum, *Vratislaus* primus *Marchio* hereditarius factus sit. Quod autem iam in hoc nostro *Vratislao* Dominium terræ et *Marchionatus* tanquam peculiaris doni in feudum concessi coaluerint, quodque *Marchiones* in *Milzavia* ab isto tempore insimul domini terræ directi existent, Regesque *Bohemiae* jus feudi obtinuerint, qui demum factum sit, ego

pariter non video. Ad meam enim conjecturam probatio profecto non absimilis enascitur, Imperatorem sicuti ab initio sic diu etiam post Dominum directum Lusatiae Superioris fuisse, quum satis notum sit, quod Ludovicus Imperator, Woldemaro, Brandenburgico, sive haerede defuncto, ipsi Regi Bohemiae Lusatiam nostram Superiorem in feudum et jus feudi adsignaverit. Vid. *Lugd. T. IV. n. 5.*

Reliquum Vratislaus noster ista indulgentia Imperatoris Henrici IV. usus est, ut in Comitiis Moguntinis a.o. 1086. dignitatem Regis, adjecto insimul Polonie regno, ab Imperatore acciperet & tolenniter Rex Bohemiae creatus sit. Vid. *Cosm. L. II. ap. Menck. Tom I. p. 2057 et Monach. Pirnens. in vita Viperti, C. II. III.* Quum igitur Vratislaus nunc Rex, a possessione Marchia Misiaca per Echertum a.o. 1076. inde dejectus, jure suo prorsus cedere noluisset, a.o. rursus 1087. collecto exercitu intravit Zirbiam, quae nunc Misnia est, & quam olim a.o. 1075. Imperator Henricus IV. in perpetuum ipsi habendam tradiderat, sique libi denuo istam terram vindicare conatus eit. De qua expeditione bellica Vratislai amplius dicit *Cosma. l. c p. 2060. seqq.* quod Saxonum quidem legio fortiter pugnavit, sed tamen magna strage ex utraque pare, VI. Non. Jul. Bohemi autem in isto bello habuere victoram, modo nimis cruentam. Rediit autem Vratislaus anno in sequenti 1088. in Zirbiam, Misniam puta, ut castrum suum, prope urbem Missem a.o. 1087. reædificatum, in alium sibi morem locum transferret referente eodem *Cosma ibid. p. 2063.* Id quod castrum Bohemicum, cui nomen inditum erat Gvozedeck, sine dubio ædificatum fuit eo in loco, in quo iam sic dictum Altenburgum juxta urbem Misniam in alto monte ad flumen Triebisch nunc situm est. Et quum a.o. 1089. Egardus Marchio Doringiae, Dedi Marchio, Friedericus Comes Palatinus, Theodoricus Comes, cet. Goslariae congregati contra Imperatorem expeditionem parent, vid. *Append. Chron. Marian. S. ap. Pistor. p. 776.* Imperator autem Henricus, mens or injuryæ, quam Eggebertus anno præterito apud Merseburg fecerat, Marchionatum Orientalem ei auferens Henrico cvidam, puta Dedonis, Marchionis in Lusatia & Milzavia, nec non Adelheidis, quæ hoc eodem anno 1089. prima Abbatissa facta est in Monasterio Oldesheian a se fundata, vid. *Append. ad Chron. Marian. S. ap. Pistor. p. 775.* filium, conferret, vid. *Append. Chron Mont. Ser. ibid. p. 747.* sique bellum nunc comitteretur & quidem in Thuringia juxta Glichim, oppidum et castellum Marchionis Egberti firmissimum, quod Imperator tunc obliedit, Ecbertus vero se defendit, vid. *Append. Chron. Marian. S. ap. Pistor p. 779.* bellum, inquam, inter Henricum Imperatorem & Eckiberium, Marchionem Misniæ scilicet, vid. *Lamb. l.c. p. 253.* Vratislaus tunc pariter rursus in Zirbiam, Misniam puta, profectus est. Vid. *Cosm. l. c p. 212. 213.* Sic intravit etiam Vratislaus rursus a.o. 1091. ad hanc resormandam & restaurandam Syrbiam, provinciam sibi olim ab Imperatore Henrico IV. in perpetuum ut possideret donatam, ubi filius Vratislai, quum diutius moratus esset in aqua flida, ab hostibus ex improviso, Saxones puta, tentatus & in manu dextera vulneratus est. Vid. *Chron. Bohemic. ap. Menck. T. III. pag. 1675.* In hoc eodem Chronicō *ibid. p. 1680.* Vratislaus noster II. a.o. 1092. *Calend. Febr.* mortuus esse dicitur, quum tamen certissime novimus ex vita Viperti, ap. *Hoffm. T. I. p. 17.* quod Vratislaus huic genero suo Viperto ad supplementum inchoati Pegaviæ Monasterii iterum a.o. 1093. adhuc alia trecenta talenta transmisit, & quod Vratislaus demum hoc eodem anno 1093. ex equo lapsum subitanea morte obiit, die solitan XIX. *Calend. Febr.* quem quidem diem emortualem præter annum hunc 1093. *Cosma l. c. p. 2071.* habet convenientem cum Pegaviensi Calendario. Tantum.

Accedo nunc ad Godofredum Hoffmannum, Doctorem olim & Moderatorem Gymnasi Zittaviensis, cuius memoriam crastina luce brevi quidem Oratione de Primatu & Principatu Papæ renovandam nunc significo.

Rogo autem modeste & oro, ut Magnificus & Amplissimus Senatus, Venerabiles rerum sacrarum Sacerdotes & Antistites, nec non omnes Litterati huic Orationi interesse velint. P.P. Dom. XXII. Trinitat. MDCCLXIX.







